

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra MINA

Citation: Claussen, Sophus: "Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn", i Claussen, Sophus: *Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab ; Gyldendal, 1982-, s. 171. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen03val-shoot-idm140012638354752/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Sophus Claussens Lyrik Bd. 1: Naturbørn

kan spore arbejdet på den tilbage til årene 1886–87. 19.4.1886 havde SC således sendt den til Edv. Brandes, men dennes bedømmelse faldt ikke ud til novellens fordel. I hans svar 20.4.1886 (*Jeg har iaften læst Deres i Formiddag modtagne Novelle*) finder han ganske vist novellens *Sujet meget begavet*, men skitsen forekommer ham for lyrisk malende i sin bredde: *Altsaa min Indvending er den: alifor stor Bredde i Forhold til et ikke rigt Emne*. SC bruger *Farve paa Farve for at male de to Forelskedes Forhold*, men man får intet indtryk af personernes personlighed og historie: *Hans [den mandlige hovedperson] ganske uklare Teorier har De ikke faaet langt ud fra Dem, og man føler dette saameget stærkere, fordi De ikke giver hans Forhistorie. Hans Familieliv er affærdiget med et Par Streger (. . .)*. Handlingen er uden episk dynamik: *Men har De ikke overset, at Situationen paa en trættende Maade er den samme fra de to mødes og indtil hun hengiver sig, og overgangene i novellen er uden begrundelser og indre sammenhæng: Men saa hengav Elna sig pludselig. Hvorfor nu og hvorfor ikke før? Muligvis har hun gjort saamange Ophævelser i Virkeligheden, havt mange Stævnemøder, Kurrer og Genforelskelser, men kunstnerisk set maatte denne lange Udvikling sammenfattes i faa afgørende Momenter*. Kort sagt: en novelle uden handling, med uorden i persongalleriet, med personer uden historie, og som forfatteren ikke selv mente noget med (SC har tilsyneladende selv taget forbehold overfor novellen) – deri fandt Brandes ikke megen fremtid. *Skriv Novellen færdig og se at finde Forlægger! Andet Raad har jeg i Øjeblikket ikke* – men forlæggeren skulle altså ikke anvises af Brandes selv!

SC lod sig dog ikke slå ud, men må have arbejdet videre efter de givne råd. Den 3.6.1886 har han sendt *Slutningen af Novellen* tilbage til Edv. Brandes og håber nu, at Stuckenberg gaar op til ham og faar at vide, hvad han siger „unter uns“ til en anden, og som Forfatteren aldrig faar at vide (VS-SC 12). Svaret kendes ikke, men i et senere brev til vennen 21.2.1887 (NKS 4978, 4°, IX) kan han udbryde: *Nej, ved du, hvad jeg er*

171

glad ved? det er min Novelle! dér er Alvor og Sandhed – og i denne form kan den læses i NKS 3634, 4°, III, 3: *Emil og Elna*, 218 blade, og NKS 2174, 2°, II, 2: *Holger Bagge om Holger og Elna*, 95 blade.

Prosaformen blev imidlertid vraget. Når Brandes havde savnet en episk tråd i novellen, var det en nærliggende idé at sætte den på vers: de tyngende, naturalistiske krav om kausalitet m. m. blev sat til side, tonen blev friere – og titlen ændret herefter, så den nu kom til at lyde: *Kyllingesorger!* Men også her meldte problemerne sig, omend nu af en anden art.

Et udkast til digtcyklen blev *Trykt som Manuskript* og sendt til vennekredsen, men bliver gennemgående kritiseret. Da redaktøren for tidsskriftet *Af Dagens Krønike*, forfatteren Peter Nansen takker for digtet, sker det i forbindelse med returneringen af digtet *Cæsarer (Fa V)*, som SC havde sendt tidsskriftet til optagelse: *Jeg tilstaar: jeg fatter ikke Deres Digt, nok Tanken i det, men ikke Detaljerne. Der er ganske taagede – og formløse – Vers imellem. De kan ikke selv staa Dem ved at faa det trykt. Maa jeg benytte Lejligheden til at takke for Kyllinge-Sorger. Ja, ogsaa dér var sære, uklare og forvredne Ting; men til Gengæld hist og her et ganske nydeligt og skælmisk Vers med ejendommelig Tone og morsomme Ord* (28.3.1890, FL 18). SC svarer med tænderskærende vrede på såvel afvisningen af *Cæsarer* som takken for *Kyllingesorger*: *Endelig er jeg Dem slet ikke taknemlig for Deres Ros over Kyllinge-Sorgerne, saasom den først er fremkommen, da De kunde fremhæve dem i Modsætning til et af mine Produkter, som De fandt endnu daarligere. At de er „nydelige, skælmske, ejendommelige i Tonen og med morsomme Ord“, ved jeg meget godt; men ingen tør jo præsentere dem i et dannet Selskab, bestaaende af fine Causeurs, skælmske Proverbister, sjælfulde Kritikere og flydende „Fortællings“-Fabrikanter. Jeg ved det meget godt og begærer det ikke en Gang* (31.3.1890; FL 19). Måske skyldes SC's vrede også, at han har ment at kende Nansens reaktion på *Kyllingesorger* til anden side. I hvert fald meddeler han i et brev til Stuckenberg, at *Til Herman Bang*

172